

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu za Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi evropskega postopka o odredbi za plačilo

COM(2004) 173 final/3 — 2004/0055 COD

(2005/C 221/16)

Evropski svet je 6. aprila 2004 sklenil, da v skladu s členom 95 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi evropskega postopka o odredbi za plačilo.

Predsedstvo Evropskega ekonomsko-socialnega odbora je strokovno skupino za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžilo za pripravo dela Odbora na tem področju.

Glede na nujnost dela je Evropski ekonomsko-socialni odbor na 414. plenarnem zasedanju 9. in 10. februarja 2005 (seja z dne 9. februarja) za glavnega poročevalca imenoval g. J. PEGADO LIZ-a in s 73 glasovi za in 2 vzdržanima sprejel naslednje mnenje.

1. Cilj predloga

1.1 S predlogom uredbe o določitvi evropskega sodnega postopka o odredbi za plačilo ⁽¹⁾ Komisija uveljavlja številne pobude, s katerimi postopno ustvarja in razvija območje svobode, varnosti in pravice, odstranjuje ovire in prispeva k lažjemu vodenju civilnih postopkov na evropski ravni, kot je posebej določeno v njenem akcijskem načrtu, ki ga je 3. decembra 1998 sprejel Svet za pravosodje in notranje zadeve. ⁽²⁾

1.2 Ta predlog izpolnjuje enega od ključnih ciljev zelene knjige z dne 20. decembra 2002 ⁽³⁾; Komisija se ločeno ukvarja z določitvijo evropskega postopka za manjše tožbene zahtevke, ki je njen drugi cilj.

1.3 Da bi določila evropski postopek za odredbo za plačilo, je Komisija upoštevala pripombe in priporočila Evropskega parlamenta in EESO o navedeni zeleni knjigi, zdaj pa predstavlja osnutek uredbe za določitev enotnega postopka o odredbi za plačilo, ki naj bi se uporabljal v vsej Evropski uniji.

1.4 Razlogi Komisije za to pobudo temeljijo na dejstvu, da se civilno procesno pravo držav članic razlikuje, kar ima za posledico visoke stroške in zamude zaradi čezmejnih sporov, ki lahko postanejo nesorazmerni, predvsem kadar gre za postopke za izterjavo nespornih dolgov.

1.5 Komisija se je odločila, da bo razširila obseg enotnega postopka o odredbi za plačilo na nacionalne spore, da bi tako vsem zagotovila enako obravnavo in preprečila izkrivljanje konkurence med gospodarskimi subjekti, skladno z mnenjem EESO o zeleni knjigi, pri tem pa zagotovila, da je postopek združljiv z načeli sorazmernosti in subsidiarnosti.

1.6 Iz besedila je jasno razvidno, da je postopek o odredbi za plačilo neobvezen, ker lahko upnik vedno izbere drugačen, bolj formalen postopek, ki ga predpisuje domača zakonodaja. Tudi to je skladno z mnenjem EESO.

1.7 Komisija je pri določitvi postopka upoštevala naslednja temeljna načela:

- a) postopek mora biti čim bolj preprost in temeljiti na uporabi standardnih obrazcev;
- b) nobenega preverjanja vsebine zahtevka;
- c) predložitev dokumentarnih dokazil ne sme biti obvezna;

⁽¹⁾ COM(2004) 173 final z dne 19. 3. 04.

⁽²⁾ UL C 19 z dne 23. 1. 99.

⁽³⁾ COM(2002) 746 final z dne 20. 12. 02 – poročevalec: g. Von Fürstenwerth (UL C 220 z dne 16. 9. 2003).

- d) ustrezna zaščita pravic tožene stranke;
- e) ni potrebe po pritožbah;
- f) izvršljivost;
- g) odvetniško zastopanje ne sme biti obvezno.

1.8 Komisija zagotavlja tudi medsebojno izmenjavo podatkov o sodiščih, pristojnih za izdajo evropskih odredb za plačila v različnih državah članicah; te podatke je treba redno posodablјati.

1.9 Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da Združeno kraljestvo in Irska preučujeta možnost, da se pridruži temu sistemu, tako kot ob podobnih preteklih pobudah. Vendar pa bi Odbor zaradi zagotovitve nemočenega delovanja predlaganega sistema raje videl, da Danska ne bi popolnoma zavrnila izvajanja uredbe, in upa, da bodo v prihodnosti odstranjene omejitve, ki ovirajo njeno polnopravno članstvo v enotnem evropskem sodnem prostoru.

1.10 Ozemeljski obseg predloga lahko povzroči težave pri njegovem izvajanju. Pri odpravljanju teh težav je treba upoštevati i) posebne značilnosti nekaterih ozemelj, kot je določeno v členu 299 PES, in ii) pristojnosti, ki so jih nekatere države članice prevzele v zvezi s temi regijami. Zato je treba poudariti, da mora pristojne organe ne glede na dejansko izvajanje postopka o odredbi imenovati ustrezni državni organ, ki izpolnjuje te obveznosti v imenu države, in tako zagotoviti legitimnost teh organov.

2. Precedensi in vzporedne pobude

2.1 Institucije Skupnosti, vključno z Evropskim parlamentom ⁽¹⁾ in EESO ⁽²⁾, že dolgo sprejemajo dokumente, v katerih izražajo željo po standardizaciji in poenostavitvi civilnih postopkov, da bi zagotovile hitrejše in učinkovitejše delovanje sodstva.

2.2 Zaradi teh pomislekov, ki so jih v glavnem izrazili gospodarski subjekti, strokovnjaki in potrošniki, tudi Komisija že dolgo razmišlja o najboljšem načinu za začetek izvajanja; pomemben je bil predvsem napredek, narejen na novem področju prava varstva potrošnikov ⁽³⁾.

2.3 Vendar pa je bilo pri *Zeleni knjigi o evropskem postopku o odredbi za plačilo in ukrepih za poenostavitev in pospešitev postopka za manjše tožbene zahtevke* jasno, da je bila zadeva obravnavana kot možna zakonodajna pobuda.

⁽¹⁾ Glej resolucije EP A2-152/86 z dne 13. 3. 1987, A3-0212/94 z dne 22. 4. 1994 in A-0355/96 z dne 14. 11. 1996.

⁽²⁾ Glej predvsem mnenja o *Zeleni knjigi o dostopu potrošnikov do sodišča* (poročevalec: g. Ataíde Ferreira, UL C 295 z dne 22. 10. 1994) in o enotnem trgu in varstvu potrošnikov: priložnosti in ovire (poročevalec: g. Ceballo Herrero, UL C 39 z dne 12. 2. 1996).

⁽³⁾ V zvezi s tem glej naslednje dokumente:

- Sporočilo Komisije o pravnem varstvu potrošnikov (COM (84) 692 final z dne 12. 12. 1981) in dodatno sporočilo o istem predmetu (COM(87) 210 final z dne 7. 5. 1987) v dodatku 2/85 k biltenu Evropskih skupnosti.
- Sporočilo Komisije o novi spodbudi za politiko varstva potrošnikov (COM(85) 314 final z dne 23. 7. 1985) in UL C 160 z dne 1. 7. 1985.
- Akcijski načrt Komisije z dne 14. februarja 1996 (COM(96) 13 final).
- Sporočilo Komisije o približevanju k večji učinkovitosti pri doseganju in izvrševanju sodb v Evropski uniji (COM(97) 609 final z dne 22. 12. 1997, UL C 33 z dne 31. 1. 98).
- Zelena knjiga o dostopu potrošnikov do sodišča in reševanju sporov potrošnikov na enotnem trgu (COM(93) 576).
- Zelena knjiga o nadomestnih reševanjih sporov v civilnem in gospodarskem pravu (COM(2002) 196 final z dne 19. 4. 2002).

2.4 Ta pobuda spada v niz zelo pomembnih ukrepov, ki so bili v zadnjih letih sprejeti na področju pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah ⁽¹⁾:

2.5 Treba je posebej omeniti Uredbo (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o oblikovanju evropskega naloga za izvršbo za nesporne zahtevke ⁽²⁾, pomembno zlasti pri obravnavi sedanjega predloga Komisije, ker se obe besedili ukvarjata z dvema vidikoma iste situacije — potrebe po enostavnejšem in učinkovitejšem izvajanju civilnega prava v enotnem sodnem prostoru.

3. Pravni instrument in podlaga

3.1 V skladu z večino pobud, sprejetih na tem področju, se je Komisija odločila, da na podlagi členov 61(c) in 65 Pogodbe predlaga sprejetje uredbe.

3.2 V predhodnem mnenju je EESO odločno podprl sprejetje uredbe in tako popolnoma podpira odločitev Komisije.

3.3 Prav tako v celoti podpira izbiro Komisije glede pravne podlage, ki presega zgolj formalno razlago ustreznih pravnih osnutkov. To je edini način, da se izpolni cilj vzpostavitve enotnega sodnega prostora EU.

4. Splošne pripombe

4.1 EESO pozdravlja osnutek uredbe, v katero je, kot je že bilo navedeno, vključena večina njegovih pripomb o *Zeleni knjigi o evropskem postopku o odredbi za plačilo in ukrepih za poenostavitev in pospešitev postopka za manjše tožbene zahtevke*, in katere cilj je uresničiti pravico iz člena 47 Listine EU o temeljnih človekovih pravicah.

⁽¹⁾ V to so vključeni:

- Priporočilo Komisije z dne 12. maja 1995 o plačilnih obdobjih pri trgovinskem poslovanju, in s tem povezano sporočilo Komisije (UL L 127 z dne 10. 6. 1995 in UL C 144 z dne 10. 6. 1995).
- Direktiva 98/27/ES z dne 19. 5. 1998 o opustitvenih tožbah zaradi varstva interesa potrošnikov (UL L 166 z dne 11. 6. 1998, str. 51).
- Direktiva 2000/35/ES z dne 29. junija 2000 o boju proti zamudam pri plačilih pri trgovskih poslih (UL L 200 z dne 8. 8. 2000).
- Uredba (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in trgovinskih zadevah (Bruselj I) (UL L 12 z dne 16. 1. 2001). Poročevalec EESO: g. Malosse (UL C 117 z dne 26. 4. 2000).
- Uredba (ES) št. 1206/2001 z dne 28. maja 2001 o sodelovanju med sodišči držav članic pri pridobivanju dokazov v civilnih ali gospodarskih zadevah (UL L 174 z dne 27. 6. 2001). Poročevalec EESO: g. Bataller (OJ C 139 z dne 11. 5. 2001).
- Program ukrepov za uresničevanje načela vzajemnega priznavanja odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL C 12 z dne 15. 1. 2001).
- Uredba (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru plačilne nesposobnosti (UL L 160 z dne 30. 6. 2000). Poročevalec EESO: g. Ravoet (UL C 75 z dne 15. 3. 2000).
- Uredba (ES) št. 1347/2000 z dne 29. maja 2000 o priznavanju in izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih iz razmerij med starši in otroki (UL L 160 z dne 30. 6. 2000). Poročevalec EESO: g. Braghin (UL C 368 z dne 20. 12. 1999).
- Uredba (ES) št. 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročanju sodnih in izvensodnih spisov v civilnih in trgovinskih zadevah v državah članicah (UL L 160 z dne 30. 6. 2000). Poročevalec EESO: g. Bataller (UL C 368 z dne 20. 12. 1999).
- Odločba Sveta z dne 28. maja 2001 o ustanovitvi Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah (UL L 174 z dne 27. 6. 2001). Poročevalec EESO: g. Retureau (UL C 139 z dne 11. 5. 2001).
- Sporočilo Komisije o novem pravnem okviru za plačila na notranjem trgu [COM(2003)718 final z dne 2. 12. 2003]. Poročevalec EESO: g. Ravoet, in OJ C 302 z dne 7.12.2004).

⁽²⁾ COM(2002) 159 final, UL C 203 z dne 27. 8. 2002. Poročevalec EESO: g. Ravoet (UL C 85 z dne 8. 4. 2003).

4.2 EESO zahteva od Komisije, da naj razmisli o možnosti razširitve tega predloga uredbe, da bi zajel Evropski gospodarski prostor.

4.3 Potreba po določitvi evropskega postopka za hitro izterjavo nespornih dolgov je zapisana v odgovorih različnih držav članic na navedeno zeleno knjigo, tako kot tudi skrb za zagotavljanje ustreznih pravic glede obrambe dolžnikov, ki jim je vročena odredba za plačilo.

4.3.1 EESO meni, da bi bil predlog Komisije še boljši, če bi vseboval statistične podatke o domnevnem številu primerov sporov, tako čezmejnih kot nacionalnih, za katere se bo predlagani novi instrument uporabljal. Prav tako bi predlog moral vsebovati analizo stroškov in koristi, ki jih bo prineslo izvajanje novega instrumenta. Tega vprašanja Komisija v svoji obrazložitvi ne obravnava.

4.4 EESO je v mnenju o Zeleni knjigi navedel predvsem, da „bo pri oblikovanju evropskega postopka za manjše tožbene zahtevke ključni cilj opredeliti ustrezne ukrepe za pospešitev tega postopka, ne da bi bila ob tem ogrožena zagotovila, dana zadevnim strankam v okviru pravne države.“

4.5 EESO je prepričan, da je predlog, čeprav ga je treba pazljivo in natančno popraviti, tako da bo lahko učinkoviteje dosegel svoje cilje, uravnotežen odgovor na dvojno zahtevo po hitri izterjavi dolga in zagotavljeni pravici do obrambe.

4.6 Vendar pa EESO poudarja, da je pomembno upoštevati, da se podjetjem ne sme omogočiti uporabljanja odredbe za plačila kot krinka za nepravilne postopke, kot so zlasti izvajanje pritiska ali izterjava dolgov, ki izhajajo iz neizpolnjevanja predpisov o varstvu potrošnikov. Prav tako je pomembno zagotoviti, da sprejeti postopek ne spodbuja tajnih dogovorov med podjetji iz različnih držav članic, pri čemer bi se nesporne odredbe za plačila uporabljale kot krinka za prenos denarja sumljivega porekla in/ali denarja, ki izvira iz kaznivega dejanja, ter pravni postopek za pranje denarja.

4.7 EESO tudi poudarja, da je veliko postopkov izterjave, ki jih obravnavajo sodišča, tudi če so nesporni, povezanih z agresivnim in/ali zavajajočim oglaševanjem, ki uveljavlja proizvode tako, da prepriča potrošnika, da nakup in uporaba ali potrošnja tega izdelka ne bodo povečali njegovih stroškov ali, če jih bodo, da ti ne bodo vplivali na finančno stanje družine.

4.8 EESO zato meni, da predlog obravnava samo enega od vidikov veliko širšega in bolj zapletenega vprašanja. Skladno s tem zahteva od Komisije, da naj predlaga zakonodajo, ki določa odgovornost dobaviteljev za čezmerno zadolženost gospodinjstev, nastalo zaradi nepoštenih praks dobaviteljev⁽¹⁾.

4.9 Komisija meni, da bo evropski postopek o odredbi za plačilo lahko obstajal hkrati z drugimi identičnimi postopki, ki imajo isti namen in jih vsebujejo nacionalne zakonodaje držav članic.

4.9.1 Vendar pa EESO meni, da bi moral obstajati samo en postopek o odredbi za plačilo, in sicer postopek, ki ga predpisuje in ureja obravnavani predlog. Ta postopek mora po definiciji veljati za najustrežnejšega za situacije, ki jih ureja, saj bi drugače izgubil legitimnost. Skladno s tem je treba ob sprejetju te uredbe prenehati uporabljati postopke o odredbi za plačilo, predpisane v nacionalnih zakonodajah nekaterih držav članic.

⁽¹⁾ Glej mnenje EESO in informativno poročilo o čezmerni zadolženosti gospodinjstev (poročevalec: g. Ataíde Ferreira, UL C 149 z dne 21. 6. 2002).

4.9.2 Evropski postopek o odredbi za plačilo naj bo izbiren samo, če obstaja nadomestni enotni postopek, in ne, kadar je druga možnost nacionalni postopek o odredbi za plačilo.

4.9.3 Zaradi teh razlogov je treba na novo oblikovati obrazložitveni memorandum in uvodno izjavo 8 predloga, da se jasno določi, da je evropski postopek o odredbi za plačilo druga možnost samo za druge enotne postopke, skrajšane ali redne, in ne za kakršne koli podobne nacionalne postopke.

4.10 V predlogu se pogosto uporablja izraz „dolžnik“ za osebo, ki ji je vročena evropska odredba za plačilo. EESO meni, da je ta izraz nepravilen, saj sporoča, da je oseba, ki ji je vročena odredba, dolžnik, medtem ko v strogem pomenu besede, dokler odredba za plačilo ni izvršena, dolžnika ni in ga morda nikoli ne bo.

4.10.1 EESO zato meni, da je treba izraz „dolžnik“ nadomestiti z izrazom „tožena stranka“, kadar koli je uporabljen v besedilu, tako da se povsod uporablja isti izraz.

4.11 Vse časovne okvire, določene v predlogu, je treba izraziti v dnevih in ne v tednih. Zaradi pravne varnosti je treba jasno določiti pravila za njihov izračun in dneve, ki se ne upoštevajo (npr. sodne počitnice, državni prazniki, sobote in nedelje). EESO predlaga uporabo pravil, določenih v členu 80 in naslednjih členih poslovnika Sodišča.

4.12 V procesnem pravu sta „enotni postopek“ in „redni postopek“ dva različna koncepta. V nekaterih državah članicah kot glavni kategoriji obstajajo enotni postopki in posebni postopki. Postopek je poseben, kadar zakonodaja določa posebna pravila za določene vrste postopkov, v vseh drugih primerih pa se uporablja enotni postopek. Enotni postopek je lahko reden, skrajšan ali pospešen, odvisno od vrednosti zahtevka.

4.12.1 V predlogu se izraz „redni postopek“ uporablja ohlapno in brez tega razlikovanja. Člen 2(2) govori o rednem postopku v nasprotju s skrajšani postopkom. V členih 6(5), 8 in 12 se uporablja izraz „redni postopek/postopki“ tako, da pomeni isto kot enotni postopek.

4.12.2 Zato je treba izraz „redni postopek/postopki“, ki se uporablja v členih 6(5), 8 in 12, zamenjati z izrazom „enotni postopek/postopki“.

5. Posebne pripombe

5.1 Člen 2 — evropski postopek o odredbi za plačilo

5.1.1 Stavek „nesporni denarni zahtevki za določene zapadle vsote“ je treba nadomestiti s stavkom „nesporni denarni zahtevki za določene zapadle neto vsote“.

5.1.2 Določen dolg je mogoče izterjati, če je znana neto vsota in če je obveznost že zapadla. Tovrsten koncept je zelo jasno določen v različnih pravnih sistemih in ga je tukaj treba ohraniti, da bi zagotovili večjo pravno varnost pri izvajanju zakonodaje.

5.2 Člen 4 — zahtevki za vročitev evropske odredbe za plačilo

5.2.1 V členu 4(1) je treba spremeniti klavzulo „... če so izpolnjene zahteve, določene v členih 1, 2 in 3“, ker se člena 1 in 2 ne nanašata na zahteve. Člen 1 določa področje uporabe uredbe, člen 2 pa opredeljuje postopek.

5.2.1.1 Zato EESO predlaga, da bi se stavek glasil: „... če so izpolnjeni pogoji in zahteve, določene v členih 1, 2 oziroma 3“.

5.2.2 Člen 4(2) omogoča sodiščem, da od vlagatelja zahtevajo izpolnitev ali popravek zahtevka.

5.2.2.1 EESO zaradi pravne varnosti in učinkovitosti postopka Komisijo naproša, da naj razmisli o tem, da bi to možnost spremenili v obveznost vsaj v primerih, ko zahtevek vsebuje posebej očitne napake ali pomanjkljivosti.

5.2.2.2 Poleg tega mora predlog opredeliti določen nujno kratek rok, v katerem mora vlagatelj izpolniti zahtevo sodišča. Če vlagatelj zahtevka ne popravi pred iztekom roka, mora biti zahtevek zavrjen brez nadaljnje obravnave.

5.3 Člen 5 — zavrnitev zahtevka

5.3.1 V skladu s procesnim pravom je na splošno mogoče vložiti ugovor ali pritožbo zoper odločbo o zavrnitvi zahtevka za odredbo za plačilo. Vendar pa je namen člena 5(2) zagotoviti, da te odločbe nikakor ni mogoče izpodbijati.

5.3.2 Zato je pritožba nepotrebna glede na način, kako je odredba za plačilo zasnovana, in dejstvo, da je neobvezna (kar pomeni, da nič ne preprečuje uporabe drugih sodnih postopkov).

5.3.3 Člen 5(2) bi se moral zato glasiti: „Proti zavrnitvi zahtevka za evropsko odredbo za plačilo ni mogoče vložiti ugovora ali pritožbe“, da bi bil skladen z informacijami v obrazložitvenem memorandumu. (*)

5.4 Člen 6 — evropsko obvestilo o plačilu

5.4.1 V skladu z drugim stavkom člena 6(2) so načini vročitve brez potrdila tožene stranke o prejemu dopustni (kot je navedeno prej, je treba izraz „dolžnik“ nadomestiti s „tožena stranka“), če je naslov tožene stranke zanesljivo znan.

5.4.1.1 EESO opozarja Komisijo na dejstvo, da je klavzula „če je naslov tožene stranke zanesljivo znan“ preveč nejasna in bi lahko povzročila pravno zelo negotove okoliščine s škodljivimi posledicami za tožene stranke.

(*) Opomba prevajalca: Portugalska različica obrazložitvenega memoranduma uporablja besedo „recurso“ (pritožba), medtem ko je v členu 5(2) uporabljena beseda „impugnação“ (ugovor). Angleška različica v obeh primerih uporablja besedo „appeal“.

5.4.1.2 Nekatere države članice imajo sistem naslova za vročitev: v skladu s tem sistemom se domneva, da je bilo obvestilo dostavljeno in zaradi tega potrdilo o prejemu ni potrebno, če pogodbenica obvestilo vroči na naslovu za vročitev. EESO meni, da ugotovitev naslova za vročitev ni dovolj za izpolnitev zahteve glede zanesljivo znanega naslova.

5.4.1.3 Če ta sistem — tj. če se opusti zahteva po vročitvi s potrdilom tožene stranke o prejemu — kombiniramo s sistemom zasega neplačanega blaga, preden je toženi stranki obvestilo dejansko vročeno, bi lahko nastale okoliščine, v katerih bi tožena stranka za odredbo za plačilo izvedela šele, ko bi bila ta izvršena, blago pa zaseženo.

5.4.1.4 EESO meni, da se je treba izogibati tovrstnim resnim okoliščinam, ki povzročajo stisko oseb, katerih blago je zaseženo, ne da bi imeli možnost temu nasprotovati⁽¹⁾. Zaradi tega EESO predlaga, kot poudarja v svojem mnenju o navedeni zeleni knjigi, da uporaba načinov za vročitev brez potrdila tožene stranke o prejemu ne sme biti dopustna in je zato treba izbrisati klavzulo „če je naslov tožene stranke zanesljivo znan“ na koncu člena 6(2).

5.4.2 Tritedenski rok, določen v členu 6(3)(b), je treba določiti z enakovrednim številom dni, da bo lažje izračunati zadevno časovno obdobje.

5.4.3 V portugalski različici predloga in nekaterih drugih je treba pojasniti vrsto časovnega okvira, določenega v členu 6(5), npr. v portugalski različici je treba za besedo „prazo“ dodati besedi „de prescrição“ („zastaranje“). (*)

5.4.4 V mnenju o navedeni zeleni knjigi je EESO Komisiji predlagal tudi, „da mora pravni instrument natančno pojasniti posledice, če ne vsebuje določb o pritožbah“.

5.4.4.1 Trenutni predlog ne vsebuje takih določb, zato EESO od Komisije ponovno zahteva, da sprejme določbe o tem.

5.5 Člen 8 — učinki odgovora na tožbo

5.5.1 EESO meni, da v predlogu ni jasno navedeno, da se morajo, potem ko je bil vložen odgovor na tožbo, postopki nadaljevati po pravilih civilnega postopka zadevnih držav članic, ne da bi bilo treba strankam sprožiti kakršne koli nadaljnje postopke.

5.5.2 Zaradi tega mora v členu 8(1) besedam „postopek se nadaljuje“ slediti klavzula „samodejno, ne da bi bilo treba sprožiti nov postopek“.

5.6 Člen 9 — evropska odredba za plačilo

5.6.1 Kot je navedeno pri členu 6(2), drugi stavek člena 9(2) določa, da so načini vročitve brez potrdila tožene stranke o prejemu dopustni (kot je navedeno prej, je treba izraz „dolžnik“ nadomestiti s „tožena stranka“), če je naslov tožene stranke zanesljivo znan.

⁽¹⁾ Člen 14 Uredbe (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o določitvi evropskega naloga za izvršbo za nesporne zahtevke predvideva, da se lahko nalog dolžniku vroči brez potrdila dolžnika o prejemu, vendar to ni dopustno, če dolžnikov naslov ni zanesljivo znan. Od raznih predvidenih okoliščin ugovore EESO v tem mnenju in mnenju o zadevni zeleni knjigi upravičujejo samo okoliščine, opisane v točkah c), d) in e).

(*) Opomba prevajalca: V angleški različici je zastaranje že omenjeno.

5.6.2 EESO opozarja Komisijo na dejstvo, da je klavzula „če je naslov tožene stranke zanesljivo znan“ preveč nejasna in bi lahko povzročila pravno zelo negotov položaj s škodljivimi posledicami za tožene stranke.

5.6.3 Zaradi tega EESO meni, da za ta člen velja popolnoma enak predlog kot pri členu 6, z drugimi besedami, da uporaba načinov za vročitev brez potrdila tožene stranke o prejemu ne sme biti dopustna in je zato treba izbrisati klavzulo „če je naslov tožene stranke zanesljivo znan“ na koncu člena 9(2).

5.7 Člen 11 — ugovor na evropsko odredbo za plačilo

5.7.1 Če Komisija sprejme predlog EESO, da uporaba načinov vročitve brez potrdila tožene stranke o prejemu ne sme biti dopustna, je treba izbrisati člen 11(4)(a)(i), da bi zagotovili doslednost.

5.7.2 Izraz „takoј ukrepa“ v zadnjem stavku člena 11(4) je zelo nejasen in si ga je mogoče razlagati zelo različno.

5.7.2.1 Da bi zagotovili pravno varnost, EESO predlaga, da Komisija določi rok, v katerem morajo biti uresničene pravice, določene v členu 11(4).

5.8 Člen 12 — učinki vložitve ugovora

5.8.1 Kot je navedeno pri členu 8, v predlogu ni jasno določeno, da se morajo, potem ko je bil vložen odgovor na tožbo, postopki nadaljevati po pravilih civilnega postopka zadevnih držav članic, ne da bi bilo treba strankam sprožiti kakršne koli nadaljnje postopke.

5.8.2 Zaradi tega mora besedam „postopek se nadaljuje“ slediti klavzula „samodejno, ne da bi bilo treba sprožiti nov postopek“.

5.9 Člen 13 — pravno zastopstvo

5.9.1 EESO meni, da je dopustno, da je zastopanje odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka neobvezno, kadar je vrednost zahtevka dovolj nizka, da ni smiselno najemati tovrstnih strokovnjakov.

5.9.2 Vendar pa ta predlog za razliko od zakonodaje nekaterih držav članic ne določa zgornje meje za uporabo postopka o odredbi za plačilo, tako da ga je mogoče uporabiti za izterjavo velikih zneskov, za katere je skladno z zakonodajo nekaterih držav članic treba uporabiti redni postopek, če je izražen ugovor.

5.9.3 V takih okoliščinah ni razumno, da bi bili pravni strokovnjaki vključeni samo, ko se primer začne reševati z rednim civilnim postopkom. Pri izpolnjevanju predlaganega obrazca za odgovor se od dolžnika ne zahteva le, da navede, ali prizna dolg ali ne, ampak tudi, da vloži ugovor glede zahtevka v celoti ali, v zvezi z glavnim zahtevkom, samo ugovor glede obresti ali stroškov. Če dolžnik izpolni ta obrazec, lahko nenamerno oslabi strategijo, ki bi jo lahko uporabil njegov odvetnik, če bi sodeloval od začetka postopka o odredbi.

5.9.4 Po drugi strani bi lahko imelo to, da je zastopanje pravnih strokovnjakov neobvezno, negativen učinek, kadar je moč vpletenih strank zelo različna (potrošniki proti strokovnjakom, velika podjetja proti majhnim ali družinskim podjetjem).

5.9.5 Zaradi tega EESO Komisiji predlaga razmislek o tem, da bi bilo zastopanje odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka obvezno, kadar zneski presegajo določeno vsoto (na primer 2500 EUR).

5.10 Člen 14 — stroški

5.10.1 EESO meni, da bi bilo treba v členu 14 dodati odstavek 2 z naslednjo vsebino: „Za evropski postopek o odredbah za plačilo ni takse, če se ne vloži odgovor na tožbo ali ugovor.“

5.10.2 Ker je postopek o odredbi za plačilo zunajsodni postopek, Odbor predlaga, da bi določili enotno nizko začetno pristojbino ne glede na vrednost zahtevka.

5.10.3 Če Komisija meni, da to ni priporočljivo, mora biti v uredbi jasno navedeno, da se v tem primeru uporablja nacionalna zakonodaja držav članic, ki prevzema Direktivo 2003/8/ES z dne 27. januarja 2003 o dostopu do sodišča pri čezmejnih sporih ⁽¹⁾.

5.11 Priloge: obrazci

5.11.1 Predlagani sistem temelji na uporabi obrazcev iz prilog 1, 2 in 3 ⁽²⁾. Postopki bodo potekali nemoteno samo, če se bodo obrazci uporabljali, za kar so namenjeni.

5.11.2 EESO utemeljeno dvomi o učinkovitosti in praktičnosti obrazcev, ki se uporabljajo v čezmejnih sporih.

5.11.3 Na primer: Če italijansko podjetje, ki mu je dolžan poljski potrošnik, vloži zahtevek za evropsko odredbo za plačilo na italijanskem sodišču, ali bo poljski potrošnik obvestilo o plačilu prejel v italijanščini ali poljščini? Če ga bo prejel v italijanščini, kakšno je zagotovilo, da ga bo potrošnik razumel in da se bo lahko odločil, ali naj vloži odgovor na tožbo? Če ga bo prejel v poljščini, kdo bo odgovoren za prevod?

5.11.4 Vlagatelj mora poleg tega, da označi okenca v obrazcu, dodati tudi pisne podatke. Kdo bo odgovoren za prevod teh podatkov? In kdo bo potrdil, da je prevod točen?

⁽¹⁾ UL L 26 z dne 31. 1. 2003, str. 41.

⁽²⁾ Priloga 1 vsebuje obrazec zahtevka za evropsko odredbo za plačilo (člen 3 predloga). Priloga 2 vsebuje evropsko obvestilo o plačilu (člen 6) in obrazec za odgovor za evropsko obvestilo o plačilu (člen 7). Priloga 3 vsebuje evropsko obvestilo o plačilu (člen 9) in obrazec za odgovor za evropsko obvestilo o plačilu (člen 11).

5.11.5 Uredba 1348/2000 z dne 29. maja 2000 o vročitvi sodnih in zunajsodnih listin v civilnih ali gospodarskih zadevah zaradi precej neformalne in počasne narave evropskega postopka o odredbah, ki se trenutno preučuje, ne olajšuje navedenih pomislekov.

5.11.6 Tudi če navedeni domnevni poljski potrošnik evropsko odredbo za plačilo prejme v svojem materinem jeziku, v katerem jeziku bi odgovoril? Kdo bi poskrbel za prevod iz poljščine v italijanščino? Po drugi strani, če poljski potrošnik obvestila ne prejme v poljščini, ga lahko, pravno gledano, zavrne. Vse tovrstne okoliščine ustvarijo ovire, ki negativno vplivajo na hitrost evropske odredbe za plačilo.

5.11.7 Zato EESO prosi Komisijo, da razmisli o najučinkovitejšem načinu, ki bo zagotovil, da uporaba teh obrazcev pri čezmejnih sporih ne bi ogrozila hitre izterjave dolgov ali pravice do zagovora tožene stranke.

5.11.8 Prav tako EESO meni, da so vsi obrazci, razen obrazcev za odgovor, preveč zapleteni, da bi jih lahko izpolnile osebe brez pravne izobrazbe.

5.11.9 Številni izrazi so nestrokovnjakom lahko nejasni (zakonska obrestna mera; % nad eskontno obrestno mero Evropske centralne banke; „se lahko uveljavi proti vam“). Ker Komisija predlaga, da bi bilo pravno zastopstvo neobvezno (čeprav EESO meni, da bi to moralo veljati samo za nizke zneske), so potrebni ukrepi, ki bodo zagotovili, da uporabniki obrazce razumejo in jih lahko pravilno izpolnijo.

5.11.10 Na Portugalskem, na primer, se izraza „najeti“ in „izposoditi si“ nanašata na različna koncepta (nepremičnine se najamejo, premično premoženje pa se izposodi). V portugalski različici točke 8.2 zahtevka za evropsko odredbo za plačilo in točke 9.3 evropskega obvestila o plačilu je za premično premoženje torej treba uporabiti izraz „contrato de locação“. Tudi izrazje, ki se uporablja v drugih jezikovnih različicah, je treba primerjati z izrazi iz civilnega prava držav članic.

5.11.11 In končno, laiki bodo zelo težko izpolnili točko 11 zahtevka za evropsko odredbo za plačilo in točko 12 evropskega obvestila o plačilu. EESO predlaga, da to zadevo preuči sodišče na podlagi stalnega prebivališča vlagatelja in tožene stranke.

V Bruslju, 9. februarja 2005

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega
odbora
Anne-Marie SIGMUND